

{ CHO PIN

IKONOSFERA ROMANTYZMU

24.09 – 14.11.2010

Przygotowana z okazji 200-lecia urodzin Fryderyka Chopina wystawa prezentuje współczesne spojrzenie na epokę chopinowską, kreśląc sylwetkę kompozytora na tle historycznej i artystycznej panoramy 1. połowy XIX wieku.

Wystawa jest próbą odtworzenia artystycznego *imaginarium* Warszawy i Paryża czasów romantyzmu. Zgromadzone na wystawie dzieła malarskie, rysunki, ryciny, rzeźby oraz fotografie otwierają przed widzami świat *ikonosfery* europejskiego romantyzmu. Pojęcie *ikonosfery*, stworzone i zastosowane w refleksji i metodologii badań nad sztuką nowoczesną przez Mieczysława Porębskiego, odnosi się do *universum* kultury wizualnej i symbolicznej epoki, na które składają się zarówno tematy właściwe sztuce wysokiej z jej tradycją ikonograficzną, jak i przedstawienia życia codziennego, wnętrza salonu i przestrzeni miejskiej, a także upowszechniająca się ilustracja prasowa.

Ekspozycja podzielona została na osiem części tematycznych. Odnoszą się one do kluczowych zagadnień artystycznych romantyzmu: wizerunku i pozycji artysty oraz jego warsztatu, kultu bohatera, także przegranego, nowego stosunku do przeszłości i rodzącego się poczucia heroizmu współczesnego życia, nowoczesnego rozumienia natury (a w ślad za tym ewolucji malarstwa krajobrazowego) oraz do legendy Fryderyka Chopina.

Pierwsza część wystawy zatytułowana *Osoby* wprowadza widza w świat paryskiego życia doby romantyzmu, ze szczególnym uwzględnieniem najważniejszych postaci emigracji popowstaniowej. Podobizny osób najbliższych z kompozytorem – George Sand i Delfiny Potockiej, Teofila Kwiatkowskiego i Franciszka Liszta – ukazują siłę i napięcie emocjonalne właściwe romantycznym portretom.

Miejsca przeniknięte aurą intensywnego życia towarzyskiego i artystycznego, publicznego i politycznego oraz ich mit to temat przewodni drugiej części wystawy. W klimat bliskich sercu Chopina miast – Warszawy i Paryża – wprowadzają m.in. XIX-wieczne fotografie Karola Beyera, Achille'a Quineta, Édouarda Denisa Baldusa i braci Bisson, a także czarujący widok ulubionego lokalu Chopina *Restaurant de la Cité* przy bulwarze des Italiens, autorstwa Eugène-Louis'a Lami.

{ CHO PIN

IKONOSFERA ROMANTYZMU

24.09 – 14.11.2010

Prezentowane w kolejnym dziale obrazy i rysunki o tematyce historycznej, autorstwa m.in. Jean-Auguste-Dominique'a Ingres'a, Paula Delaroche'a, Piotra Michałowskiego, Józefa Simmlera, młodego Jana Matejki, przypominają o toczącym się między ostatnimi zwolennikami klasycyzmu a romantykami sporze o obecność i znaczenie *Historii i tradycji*, a także o stosowne dla nich środki artystycznego wyrazu.

Kolejna część wystawy zatytułowana *Bohater* gromadzi wizerunki bohatera romantycznego, zarówno indywidualnego, jak i zbiorowego. Dzieła Delaroche'a, Antoine-Jeana Grosa, Ary Scheffera kreują wizerunek rozdartego wewnątrz i wyalienowanego romantycznego herosa. Wspólnym wątkiem przywracanej w tej części wystawy pamięci o polskiej i francuskiej fascynacji wielkimi postaciami historii jest choćby legenda napoleońska, jeden z kluczowych tematów twórczości Piotra Michałowskiego.

Inny niż Byronowski model bohatera epoki romantyzmu prezentuje część wystawy zatytułowana za Baudelairem *Heroizm życia nowoczesnego*. Pokazane tu karykatury autorstwa Honoré Daumiera, rodzajowe sceny Alexandre-Gabriela Decamps, Paula Gavarniego, Piotra Michałowskiego oraz nowatorskie w treści i formie rysunki humorystyczne Jean-Jacques'a Grandville'a ukazują jednostkę z perspektywy mieszczańskiej codzienności, która zaczyna być wówczas postrzegana jako pełnoprawny temat sztuki, traktowany na równi z Wielką Historią. W heroizm nowoczesnej egzystencji wpisuje się zresztą życie samego Chopina.

W dziale *Krajobrazy* starano się z kolei oddać radykalną zmianę, która zaszła w epoce romantyzmu w podejściu do malarstwa pejzażowego. Zestawienie prac polskich artystów: Wincentego Kasprzyckiego, Chrystiana Breslauera, Wojciecha Gersona czy Józefa Szermętowskiego choćby z krajobrazami Julesa-Louisa Dupré czy Charlesa-François Daubigny, uzmysławia różnicę między dawnym krajobrazem heroicznym a nowym, pozbawionym wszelkiej narracyjności obrazem natury, powstałym z jej bezpośredniej obserwacji. Można zauważyć też wpływ, jaki na nowoczesną koncepcję malarstwa krajobrazowego wywarła grupa malarzy określana mianem Barbizończyków.

{ CHO PIN

IKONOSFERA ROMANTYZMU

24.09 – 14.11.2010

Przedostatnia część *Ikonosfery romantyzmu* rekonstruowanej na wystawie to *Warsztat artysty*; pokazuje ona metody techniczne i pragmatykę artystyczną malarzy 1. połowy XIX stulecia. Prezentowane w tej części dzieła, m.in. szkic olejny Eugène'a Delacroix *Chrystus w Ogrodzie Oliwnym* do sławnego obrazu znajdującego się w kościele Saint-Paul-Saint-Louis w paryskiej dzielnicy Marais i szkic rysunkowy Jeana-Auguste'a-Dominique'a Ingesa do obrazu *Śmierć Leonarda da Vinci* czy studia Henryka Rodakowskiego do *Bitwy pod Chocimiem*, pokazują warsztat pracy ówczesnych artystów. Samą pracownię artysty ukazuje zaś niezwykle w swej bezpośredniości obraz Delacroix *Zakątek pracowni. Piec*.

Ostatnią, odrębną poniekąd częścią wystawy jest *Legenda chopinowska*. Przedstawia ona narodziny, rozwój i trwanie mitu szopenowskiego w świadomości europejskiej. Szczególnie miejsce zajęła w nim tragiczna i heroiczna śmierć artysty. Obraz ten, utrwalony m.in. przez Teofila Kwiatkowskiego, wpisuje się w znany z dawnych przedstawień ikonograficznych temat śmierci wybrańca Bożego – chrześcijańskiego męczennika, świętego lub sławnego człowieka: monarchy, wodza, artysty.

Na wystawie prezentujemy blisko 200 dzieł najwybitniejszych artystów francuskich i polskich epoki romantyzmu, w tym malarzy: Jeana-Auguste-Dominique'a Ingres'a, Théodore'a Chassériau, Eugène'a Delacroix, Paula Delaroche'a, Ary Scheffera, rzeźbiarzy: Davida d'Angersa, Jakuba Tatarkiewicza, Jean-Baptiste'a Carpeaux oraz rysowników i grafików: Jean-Jacques'a Grandville'a, Honoré Daumiera, Paula Gavarniego, Constantina Guysa. Można zobaczyć też dzieła polskich malarzy, jak choćby Piotra Michałowskiego, Henryka Rodakowskiego i Artura Grottgera, których twórczość pozostawała w stałym dialogu z dominującymi ówczesnie europejskimi prądami artystycznymi. Ważnym wątkiem wystawy jest próba ukazania relacji pomiędzy Chopinem a Teofilem Kwiatkowskim oraz przebywającymi na emigracji polskimi poetami, jak Adam Mickiewicz i Cyprian Kamil Norwid.

Przeważająca większość pokazywanych dzieł pochodzi ze zbiorów własnych Muzeum Narodowego w Warszawie; wiele obrazów najwybitniejszych francuskich malarzy epoki romantyzmu użyczonych zostało przez Luwr, Musée de la Vie Romantique, Musée Carnavalet oraz Musée national Eugène Delacroix w Paryżu, a także przez Musée Ingres w Montauban, Musée

{ CHO PIN

IKONOSFERA
ROMANTYZMU

24.09 – 14.11.2010

Fabre w Montpellier, Nasjonalmuseet w Oslo i Dordrechts Museum. Liczne prace pochodzą także z kolekcji prywatnych w Anglii i Polsce. Ekspozyty na wystawę wypożyczyło też wiele polskich muzeów i instytucji, w tym m.in.: Muzea Narodowe w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu, Fundacja Książąt Czartoryskich w Krakowie, Fundacja im. Raczyńskich przy Muzeum Narodowym w Poznaniu i Fundacja Zbiorów im. Ciechanowieckich przy Zamku Królewskim w Warszawie, Fundacja Pełkińska Książąt Czartoryskich i Muzeum im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

Wystawie towarzyszy obszerny katalog naukowy, zawierający dokładne omówienie poszczególnych prac na tle pejzażu kulturalnego epoki, poprzedzone esejami w wersji polskiej i angielskiej.

Komisarze wystawy: **Iwona Danielewicz i Andrzej Dzięciołowski**

Zdjęcia dla prasy:

<ftp://ftp.mnw.art.pl>

login: prasa

hasło: mnw138

folder: Chopin

Mecenas Muzeum
Mecenas Wystawy

Sponsor
Wystawy

Mecenas Galerii
Malarstwa Polskiego

Partner Muzeum

Patron Muzeum

Partner Technologiczny

Doradca Prawny

Patroni Medialni

Dofinansowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Współpraca

